

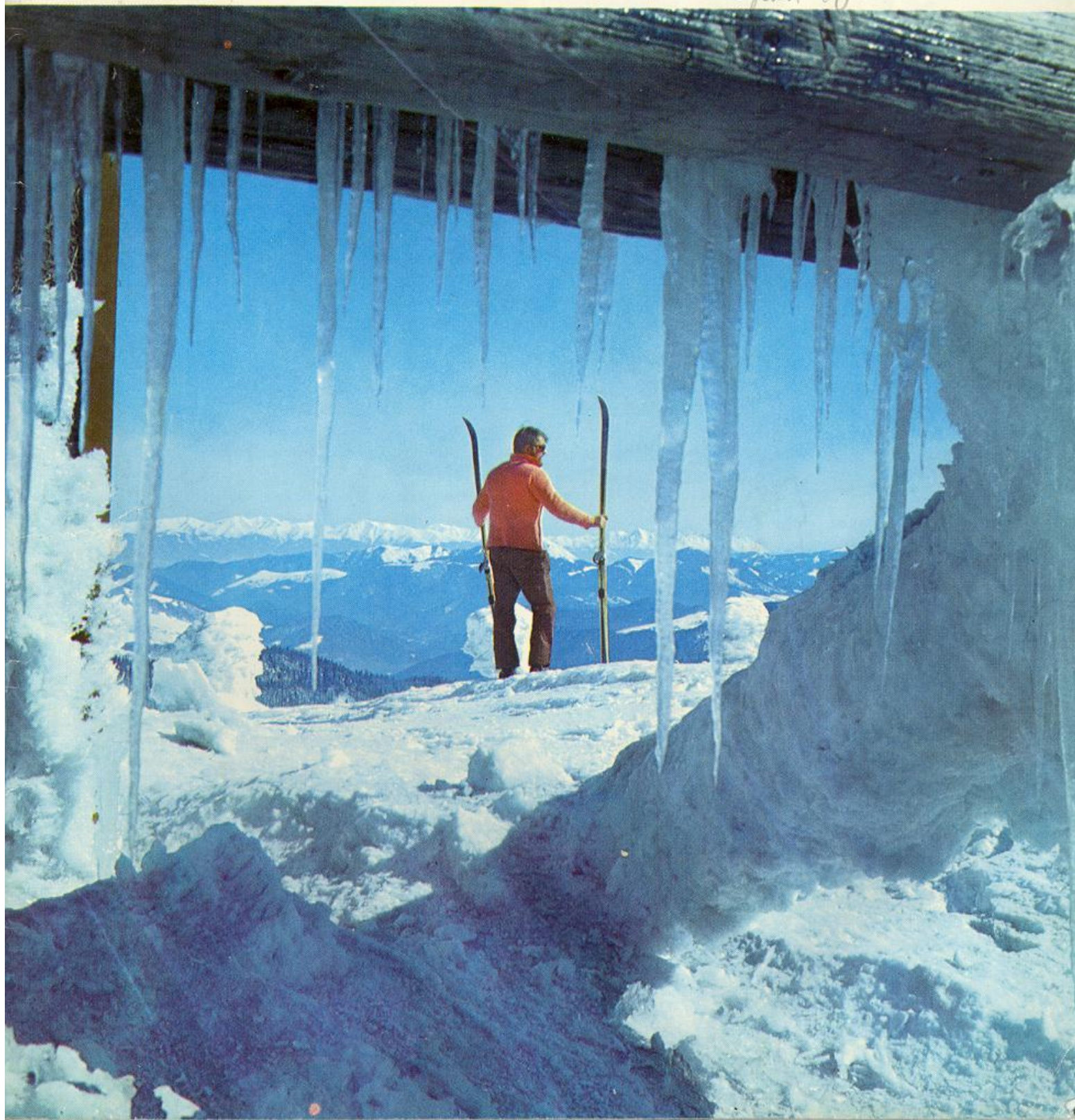
krásky slovenska

ROČNÍK LI *DÚHA-KOŠI 1973*

3/74

Grad 18

KČS 5,—



ROK 1973 V ČESKOSLOVENSKOM HOROLEZECTVE

IVAN KLUVÁNEK

Uplynulá horolezecká sezóna sa vyznačovala pozoruhodnou rozmanitosťou. Azda nebolo významnejšie európske horstvo, do ktorého by nebola zamierila niektorá z výprav Československého horolezeckého zväzu, alebo aspoň jedného z národných zväzov. Takto bolo zorganizovaných 12 horolezeckých výprav, vrátane himalájskej, a o zvyšok sa postarali horolezecké oddiely, ktoré usporiadali niekoľko väčších i menších výprav do rozličných veľhôr, začínajúcich bulharskou Rilou a končiac Vysokým Atlasom či Hoggarom na Sahare. Možno teda zaznamenať v celkovej bilancii 20 horolezeckých výprav, ktorých sa zúčastnilo viac ako 200 horolezcov. K počtu treba ešte prirátat niekoľko oddielových zájazdov do pieskovcových oblastí NDR, do poľských Tatier, ako aj individuálne zahraničné cesty organizovaných horolezcov.

Najväčšiu pozornosť horolezeckej a širšej verejnosti upútala III. Československá expedícia do Himaláji, s cieľom vystúpiť na Makalu (8481 m) novou cestou, JZ pilierom. Po vybudovaní 5. postupového tábora vrcholová skupina dosiahla výšku asi 7800 m. Po prekonaní najväčších ťažkostí na pilieri pre tragické nešťastie člena expedície J. Kounického bola zastavená ďalšia činnosť a expedícia sa vrátila do vlasti (pozri KS č. 10/1973).

Dve oddielové výpravy sa uskutočnili do Afriky. V januári a februári r. 1973 bola štvorčlenná výprava horolezcov TJ Vysoké Tatry vo Vysokom Atlase v Maroku. Absolvovala 10 stenových výstupov klas. od III. do V. stupňa obťažnosti, z toho bolo 6 prvovýstupov a 3 zimné prvé priestupy (pozri IAMESÁK, september 1973). Osemčlennú výpravu do pohoria Hoggar na Sahare zorganizovala TJ IAMESÁK, september 1973). Osemčlennú výpravu vysokých pohorí Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV. Výprava okrem vedeckého programu uskutočnila 55 výstupov, z toho 14 prvovýstupov. Cestou do Afriky urobili niekoľko výstupov v Sierra Nevada v Španielsku (Krásy Slovenska č. 4). *našli to tam?*

Z ďalších výprav do európskych veľhôr treba spomenúť výpravu ČSHZ do Walliských Álp, 1 výpravu SHZ a 1 výpravu ČHS na Kaukaz, po 1 výprave SHZ a ČHS do Dolomitov a Bergellu, 2 výpravy SHZ a 1 výpravu ČHS do Nórsku, do oblasti Romsdal. Štvorčlenná delegácia ČSHZ v marci sa zúčastnila na medzinárodnom tábore horolezcov socialistických štátov na Morskom oku v Poľsku,

štvorčlenná delegácia bola účastná šampionátu ZSSR v skalolezení na Kryme, dvaja reprezentanti účinkovali na pozvanie ENSA v skupine Mont Blancu.

Z oddielových výprav horolezci VSŽ Košice zorganizovali výpravu na Kaukaz a do Bucegi a Fagarasu v Rumunsku; Slávia univerzita Košice do Piatra Craiului v Rumunsku; do bulharského Pirinu Lokomotíva Brno v zime a tatranskí horolezci v lete.

Bilancia je teda úspešná. Oprávňuje nás však k pocitu uspokojenia? Azda aj áno, najmä čo sa týka využitia daných príležitostí. Nemožno však mlčky obísť niekoľko závažných nedostatkov, o ktorých treba sa zmieniť aspoň v hrubých rysoch:

1. V Západných Alpách (najmä v najatraktívnejšej oblasti Mont Blancu) podnikalo sa veľmi málo. Konkrétne dvaja (!) horolezci v skupine Mont Blancu (na pozvanie ENSA) a výprava vo Walliských Alpách. Ostatné skupiny a jednotlivci tu iba „hostovali“ popri výstupoch v Dolomitoch, cestou tam, či nazad. A navyše, nešťastnou zhodou okolností bolo práve za pobytu našich horolezcov v Západných Alpách priamo katastrofálne nepriaznivé počasie.

2. Ani v roku 1973 sa nepodarilo zorganizovať zimné výpravy reprezentačnej úrovne s presne stanoveným vrcholným cieľom. Tento chronický nedostatok stále oddiaľuje deň, v ktorom československé horolezectvo dosiahne skutočne európsku úroveň a autoritu.

3. Tragické nešťastie v Nórsku na pilieri Trollryggenu, ktoré vyhasilo životy piatich nádejných horolezcov, nemožno označiť za celkom náhodné a ojedinelé. V dôsledkoch nemáme na mysli iba negatívny propagačný dosah, ale celú hĺbku ľudskej tragédie.

V najbližšej budúcnosti bude teda čo naprávať a vážne sa zamyslieť nad tým, ako čeliť niektorým negatívnym javom.

Cieľom tohto príspevku nie je menovite vyzdvihnúť najúspešnejšie športové výkony sezóny. Tým sa zaoberá príspevok v tomto čísle Krás Slovenska Výstupy roka ČSHZ, SHZ a ČHS. Výstupy roka, vyhlasované už druhý rok, predstavujú výber najlep-

Výberová fotografia
FOTO JÁN ŠVAB



ších horolezeckých výkonov na úrovni celozväzovej a obidvoch národných zväzov. Preto sa obmedzíme na skrátенý prehľad niektorých významnejších výstupov, ktoré československí horolezci uskutočnili v uplynulej sezóne vo Vysokých Tatrách a v zahraničných veľhorách.

VYSOKÉ TATRY

Zima:

Rysy, V stena, V⁺, A2), V. Širl – J. Janiš, 6.–8. 1. 1973; prvovýstup.

Zlobivá, SV stena, (V, A2), Z. Drlík – I. Fiala, M. Orolín, M. Pelc, 13.–14. 1. 1973; prvovýstup.

Rohový hrebeň, S stena (IV⁺ 80°), P. Dieška – L. Páleníček, 13.–14. 1. 1973; prvovýstup.

Galéria Ganku, SZ stena, Veľký kút (V, A1), L. Páleníček – J. Stejskal, 8.–10. 1. 1973; prvovýstup.

Turňa nad Korytom, S. Talla – J. Tallová, 6.–7. 1. 1973.

Rameno Kriváňa, ľavá polovica (V), J. Flejberk – V. Tatarka; 1. zimný priestup.

Leto:

Lomnický štít, Z stena, Čierny pilier, Z. Drlík – J. Stejskal, 30. V. 1973.

Lomnický štít, Z stena, Žlté plamene, V. Širl – J. Janiš, 1. VI. 1973.

Mlynárik, SV stena, (VI), L. Páleníček – H. Myslivcová, M. Šmíd, 22. VIII. 1973.

KAUKAZ

Elbrus cez Z stenu Kjukjurtlju, (V b) a traverz vrcholu Elbrusu, J. Pechouš – F. Pülpan – P. Schnábel – V. Širl; prvovýstup (3. priestup Žižnovce cesty).

Nakra – Tau, S stena, ľavý pilier (IV b), J. Čupel – V. Tatarka, L. Horka – S. Talla; prvovýstup.

Pik Mir, S pilier, (V–), V. Tatarka – J. Čupel – L. Horka – S. Talla; prvovýstup.

Bžeduch, SZ stena, (IV a), Kianička – M. Volek, J. Malárik – M. Šajnoha.

Belaja Kaja, SZ stena, (IV a), S. Palenčár – P. Hudarčík.

DOLOMITY

Marmolada, J stena, Via Slovakia, (VI, A3), I. Koller – M. Marek – M. Ondráš – P. Tarábek; prvovýstup.

Marmolada, J stena, Via Messner, (IV, A2), I. Koller – M. Ondráš; 1. čs. výstup.

Guglia di Brenta, Spigolo Fox; Koukalová – Novotná. 1.8.

Crozzon di Brenta, SSV zárez, (VI⁺, A3), Hubený – Richter.

Marmolada, J stena, Soldova cesta (VI, A2), P. Tarábek – M. Marek; 1. čs. výstup. 11.8.

Crozzon di Brenta, Via dell'Guide, (VI–), L. Zalabák – J. Moulis.

Cima di Canali, Detassiova cesta, (V), L. Zalabák – J. Moulis.

Cima della Madonna, závojová hrana, (IV–V), L. Zalabák – J. Moulis.

BERGELL

Piz Gemelli, S hrana cez Žehličku, (V, A1), I. Bražina – V. Launer. 1.8.

Sciara di Fuori, SZ hrana, (VI), L. Chrenka – V. Launer – Kulháněk – I. Bražina; 1. čs. výstup; Mareš – Brejcha; 2. čs. výstup. 4.8.

Piz Badile, SV stena, Via dell'Fratello, (VI⁺, A2–A3), L. Chrenka – V. Launer; 1. čs. výstup; Mareš – Brejcha; 2. čs. výstup; Těšitel – Seifert; 3. čs. výstup. 10.8 11.8

BERNINA

Piz Bianco, SV stena, (V⁺ 60°), J. Tallová – S. Talla; 1. čs. výstup.

WALLISKÉ ALPY

Lenzspitze, SV stena, J. Bilek – M. Pelc – L. Hordál; 1. čs. výstup. 24.7.

SKUPINA MONT BLANCU

Aiguille de l'M, SZ stena, (V–), J. Soldán – K. Schubert. 27.7.

Aiguille du Pouce, J. stena, (VI, A1), K. Schubert – J. Timmers. 28.7.

Aiguille du Midi, kozmický ostroh (V–V'), K. Schubert – J. Soldán. 19.7.

NÓRSKO, ROMSDAL

Nordre Trolltind, V pilier, (VI–), I. Dieška – P. Dieška; prvovýstup.

Nordre Trolltind, SV stena, stredom, (V), Z. Drlík – J. Stejskal; prvovýstup.

Nordre Trolltind, pravou časťou V piliera, (V⁺, A2) J. Hazucha – R. Meško; prvovýstup.

Adelsfjell, SV rebro, (IV–), J. Batík – O. Tkáčik; prvovýstup.

Romsdalshorn, JV rebro, Hornaksla, (IV⁺), V. Petrik – D. Bakoš; 1. čs. výstup.

Bispen, V stena, (III⁺), A. Puškáš – Kalle Hult; 1. čs. výstup. 24.7.

RUMUNSKO

Padina Inchisa, V stena, (V⁺, A3), M. Belica – G. Guerba; prvovýstup.

Fagaras, prechod hlavného hrebeňa, J. Csontó – V. Fedák – M. Jacina.

BULHARSKO

Prechod hrebeňa Pirin (april), S. Talla – J. Tallová – Karásek – Sitta. 23.-28.4.73

Vichren, S stena, (V), Z. Drlik – T. Marec; 1. čs. výstup. 20.9.

Zlý zub cez „Nos“ (VI), K. Procházka – M. Neumann.

ZSSR, KRYMSKÉ HORY

Aj-Petri, J. stena, pravou časťou, (V), A. Belica – I. Koller.

VÝSTUPY ROKA 1973

ING. IVAN DIEŠKA

Trénerske rady ČSHZ, SHZ a ČHS po zhodnotení letnej a zimnej sezóny 1973 vybrali za výstupy roka tieto najhodnotnejšie výstupy:

ČESKOSLOVENSKÝ HOROLEZECKÝ ZVÄZ

VYSOKÉ TATRY

Rysy, V stena; kl. V⁺, A2; V Širl – J. Janiš, 6.-8. 1. 1973; prvovýstup.

Zlobivá, SV stena; kl. V, A2; Z. Drlik – z. m. š. I. Fiala, z. m. š. M. Orolin – M. Pelc, 13.-14. 1. 1973; zimný prvovýstup.

ALPY

Bernina – Piz Bianco, SV stena; kl. V⁺ 60°; J. Tallová – S. Talla, 15. VIII. 1973; 1. čs. výstup.

Bergell – Piz Badille, S stena, Via del Fratello; kl. VI⁺, A2-A3; Chrenka – Launer, Brejcha – Mareš, 10.-11. VIII. 1973; 1. čs. výstup.

Dolomity – Marmolada, J stena, Via Slovakia; I. Koller – M. Marek – M. Ondráš – P. Tarábek, 5.-7. VIII. 1973; kl. VI-, A3; prvovýstup. (*)

ROMSDAL (Nórsko)

Nordre Trolltind, V pilier; kl. VI-; I. Dieška – P. Dieška, 28.-29. VII. 1973; prvovýstup. (*)

KAUKAZ

Elbrus cez Z stenu Kjukjurtju; kl. Žižinovej cesty v Z stene Kjukjurtju – Vb; J. Pechouš – F. Půlpán – P. Schnábel – V. Širl, 5.-11. VII. 1973; prvovýstup (3. priestup Žižinovou cestou). (*)

Nakra-Tau, S stena, ľavý pilier; IVb (III, V-); J. Čupel – V. Tatarka, L. Horka – S. Talla, 9.-10. VII. 1973; prvovýstup.

Výstupy označené (*) sa zarátujú v podmienkach na získanie čestných titulov.

SLOVENSKÝ HOROLEZECKÝ ZVÄZ

VYSOKÉ TATRY

Zlobivá, SV stena; kl. V, A2; Z. Drlik, z. m. š. I. Fiala – z. m. š. M. Orolin – M. Pelc, 13.-14. 1. 1973; zimný prvovýstup.

Rohový hrebeň, S stena, Titanová pasca; P. Dieška – L. Páleníček, 13.-14. 1. 1973; kl. IV+, 80°; prvovýstup.

Jastrabia veža, JZ stena, ľavou depresiou; kl. A4, VI-; A. Belica – M. Belica – M. Ondráš – P. Tarábek, 26.-28. VIII. 1973; prvovýstup.

ALPY

Bergell – Piz Badille, S stena, Via del Fratello; kl. VI+, A2 – A3; L. Chrenka – V. Launer, 10.-11. VIII. 1973; 1. čs. výstup.

Dolomity – Marmolada, J stena, Via Slovakia; kl. VI-, A3; I. Koller – M. Marek – M. Ondráš – P. Tarábek, 5.-7. VIII. 1973; prvovýstup.

Marmolada, Via Messner; kl. VI, A3; I. Koller – M. Ondráš, 11.-12. VIII. 1973; 1. čs. výstup.

ROMSDAL (Nórsko)

Nordre Trolltind, SV stena, stredom; kl. V; Z. Drlik – J. Stejskal, 26.-27. VII. 1973; prvovýstup.

Nordre Trolltind, V pilier; kl. VI-; I. Dieška – P. Dieška, 28.-29. VII. 1973; prvovýstup.

KAUKAZ

Nakra-Tau, S stena, ľavý pilier; kl. IVb (III, V-); J. Čupel – V. Tatarka, L. Horka – S. Talla, 9.-10. VII. 1973; prvovýstup.

EXOTICKÉ HORSTVÁ

Vysoký Atlas (Maroko), január-február 1973, Výprava TJ Slovan Vysoké Tatry; ako celok.

Hoggar (Alžírsko), október–november 1973. Výprava Sekcie pre výskum vysokých pohorí SGS SAV a TJ IAMES Bratislava; ako celok.

Hoggar – Iharen, SZ stena; kl. V+, A1; I. Dieška – A. Halás, 4. XI. 1973; prvovýstup.

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ

VYSOKÉ TATRY

Rysy, V stena; kl. V+, A2, J. Janiš – V. Širl, 6.–8. I. 1973; prvovýstup.

Pyšný štít, JZ stena: Horka – Kadlčík – Motýčka – Romanovský, 6.–7. 10. 1973; prvovýstup.

ALPY

Bergell – Piz Badile, S stena, Via del Fratello; Brejcha – Mareš, Těšitel – Seifert.

Bernina – Piz Bianco, SV stena; kl. V+, 60°; J. Tallová – S. Talla, 15. VIII. 1973; 1. čs. výstup.

Dolomity – Guglia di Brenta, Spigolo Fox; Koukalová – Novotná, 1. VIII. 1973.

– **Crozzon di Brenta**, SSV zárez; kl. VI+, A3; 10.–11. VIII. 1973, Hubený – Richter

KAUKAZ

Elbrus cez Z stenu Kjukjurtlju; kl. Žižinovej cesty v Z stene Kjukjurtlju – Vb; J. Pechouš – F. Pálpán – P. Schnábel – V. Širl, 5.–11. VII. 1973; prvovýstup (3. priestup Žižinovej cesty).

Nakra-Tau, S stena, ľavý pilier; kl. IVb (III, V–); L. Horka – S. Talla, J. Čupel – V. Tatarka, 9.–10. VII. 1973; prvovýstup.

V Krásach Slovenska sa možno dočítať o týchto ďalších výstupoch:

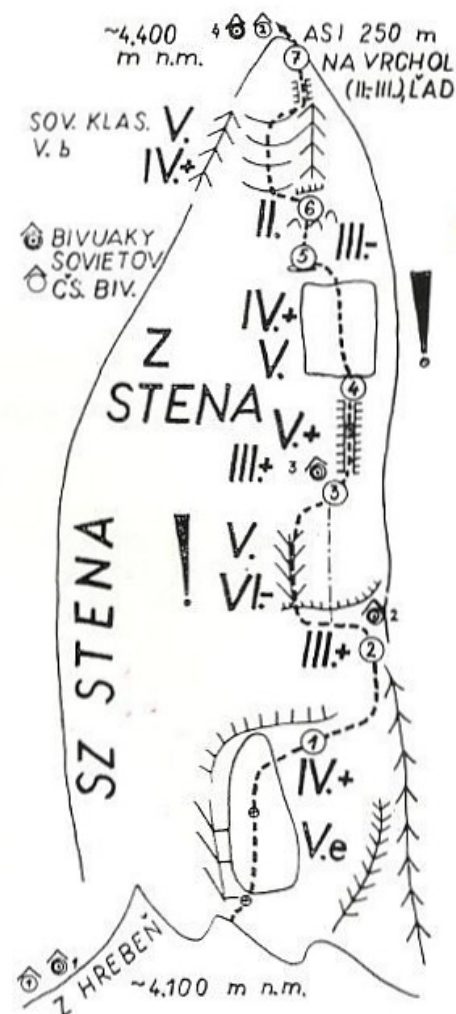
Zlobivá, severovýchodná stena KS 8/73, str. 353

Piz Badile, Via del Fratello, KS 12/73, str. 542

Rohový hrebeň, Titanova pasca, KS 8/73, str. 371.

Obr. 2

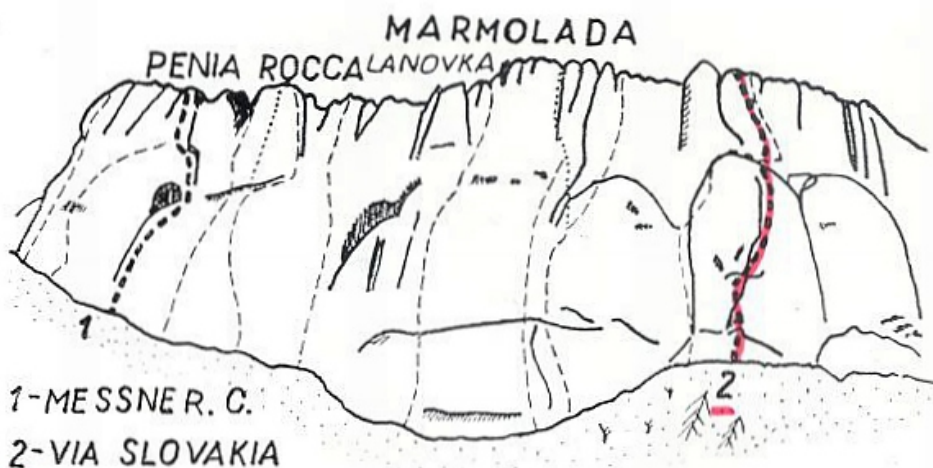
Obr. 3



Obr. 1. Východná stena Rysov s cestou Janiš-Širl

Obr. 2. Via Slovakia, prvovýstup južnou stenou Marmolady (bližšie pozri KS 12/73, str. 544)

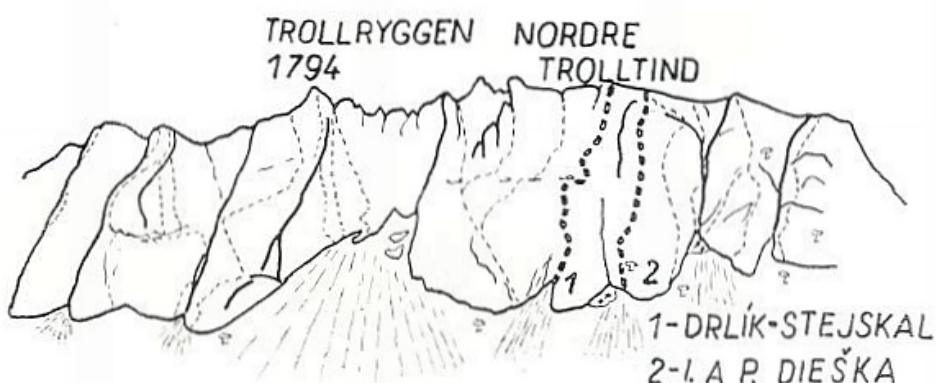
Obr. 3. Žižinova cesta v západnej stene Kjukjurtlju



Obr. 4

Obr. 4. Marmolada, pohľad na južnú stenu od chaty Falier

Obr. 5. Nordre Trolltind a zrázy Trollvegen (bližšie pozri KS 1/74, str. 13)

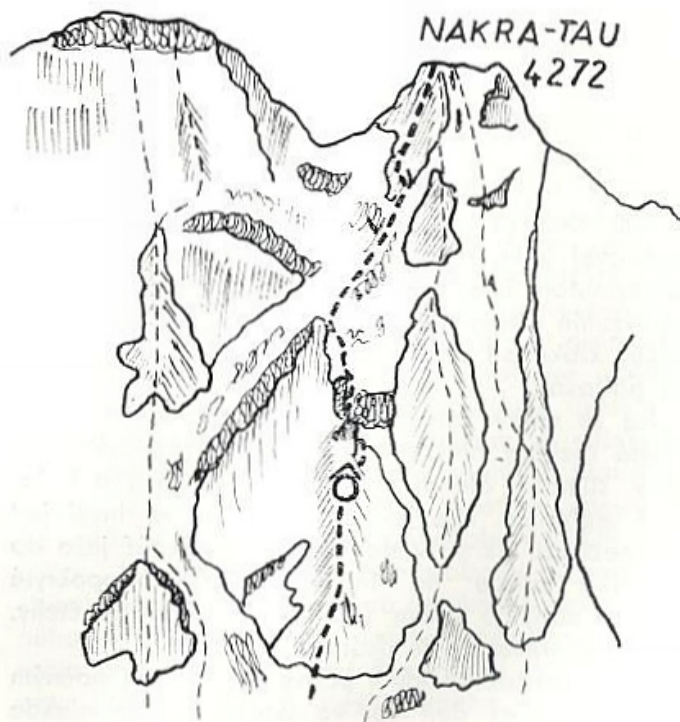


Obr. 5

Obr. 6. Trasa cesty štvorice Pechouš-Pülpán-Schnäbel-Širl pri výstupe na Elbrus

Obr. 7

Obr. 7. Severná stena Nakra-Tau s novou cestou Čupel-Horka-Tatarka-Talla



Obr. 6

